

Дата проведення	Назва інфотуру
14.02.2022	«Бердичів минуле і сучасне» для працівників сфери туризму та студентів вищих навчальних закладів, спеціальності «Туризм» Житомирській області
14.03.2023р.	“Історико-культурна спадщина Житомирського краю” для працівників сфери туризму та студентів навчальних закладів, спеціальності “Туризм” Житомирської області
22.02.2023р	«Звягель. Минуле і сучасне. Край натхнення Лісової пісні» для працівників сфери туризму та студентів вищих навчальних закладів, спеціальності «Туризм» Житомирській області
22.03.2023	«Овруч. Минуле і сучасне» для працівників сфери туризму та студентів вищих навчальних закладів, спеціальності «Туризм» Житомирській області
24.03.2023	«Андрушівка. Минуле і сучасне.»для працівників сфери туризму та студентів вищих навчальних закладів, спеціальності «Туризм» Житомирській області

Основною метою проведення інфотурів було покращення менеджменту туристичної дестинації для підвищення конкурентоспроможності туризму, зміцнення туристичної продуктивності дестинації, підвищення рівня задоволення відвідувачів, покращення інформаційної системи дестинації, надання оновленої інформації бізнес структурам, що працюють у сфері туризму.

Результатом стало обговорення представниками громад можливих напрямків співпраці між собою у сфері розвитку внутрішнього туризму у воєнний та повоєнний період, також реалізацію спільних проектів з Управлінням культури та туризму ОДА, туристичними інформаційним центрами, представниками туристичного бізнесу та викладачами ВНЗ.

МАРШРУТ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ «ІСТОРИКО-ЕТНОКУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ВИЖНИЧИННИ»

Бучко Жанна Іванівна

д. геогр. н., доц., доцент кафедри географії та менеджменту туризму,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Проаналізовано можливості організації маршруту активного туризму з пересуванням на велосипеді чи верхи на конях в околицях міста Вижниці Карпатського регіону України. Запропоновано одноденний маршрут активного туризму з відвідуванням історико-етнографічних об'єктів.

Ключові слова: сільський туризм, туристична дестинація, активний туризм, рекреаційно-туристична діяльність, історико-етнокультурна спадщина.

The possibilities of organizing an active tourism route with movement by bicycle or horseback in the vicinity of the Vyzhnytsia city in the Carpathian region of Ukraine have been analyzed. A one-day route of active tourism with a visit to historical and ethnographic objects is offered.

Key words: rural tourism, tourist destination, active tourism, recreational and tourist activity, historical and ethnocultural heritage.

Популярні туристичні дестинації в осередках концентрації садиб сільського туризму Карпатського регіону потребують диверсифікації видів та форм рекреаційно-туристичної діяльності. З-поміж них – розробка туристичних маршрутів активного туризму з різними способами пересування. Для м. Вижниці та її околиць традиційними видами активного туризму є пішохідний та водний. Цей спектр доцільно розширити й доповнити можливостями організації велосипедних та кінних маршрутів. Розробку одного з таких розглянемо докладніше. За типом побудови маршрут кільцевий, протяжністю 45 км, тривалістю подорожі 1 день. Охоплює 8 історико-етнографічних об'єктів та дає можливість отримати пізнавальне та естетичне задоволення.

Маршрут придатний для пересування на велосипеді або верхи на конях. Але слід врахувати особливості рельєфу та підйом на гірський перевал Німчич. Організацію прогулянки за маршрутом доцільно розпочати від пансіонату з лікуванням «Черемош», який за бажанням туристів організовує різні

тематичні маршрути. Тут також надаються послуги розміщення й харчування. Особливі вимоги до учасників кінного маршруту – володіти навичками верхової їзди, здатність перебувати кілька годин у сідлі. Для велотуризму слід врахувати наявність досвіду пересування складним гірським рельєфом місцевості з крутими підйомами і спусками, що потребує особливої уваги й концентрації на маршруті.

Нитка маршруту: м. Вижниця (пансіонат з лікуванням «Черемош») → с. Виженка (церква Івана Сучавського, Миколаївська церква та капличка, Ритуальна хасидська міква) → пер. Німчич (ресторан «Червона рута») → с. Підзахаричі (церква, музей етнографії Гуцульщини, музей Ксенії Колотило, майстерня → м. Вижниця).

Початком маршруту буде пансіонат з лікуванням Черемош на околиці міста Вижниця. На виїзді з нього, не доїжджаючи до мосту через р. Черемош, від основного шляху в південному напрямку відгалужується дорога, яка через село Виженка прямує до перевалу Німчич. Шлях пролягає долиною річки Виженка проти її течії.

Село Виженка – головний осередок сільського зеленого туризму в Чернівецькій області. На початку села, при впадінні в річку Виженка невеликого струмка, з правого боку на високому пагорбі стоїть дерев'яна церква Івана Сучавського. Складається з дерев'яної церкви та побудованої водночас з нею цегляної дзвіниці.

Церква Св. Іоана Сучавського - один з найскравіших зразків буковинського дерев'яного храму перехідного типу від хатнього до одноверхого. Пам'ятка, яку зведено 1792 р., залишилася практично незмінною, за винятком невеликої рубленої ризниці, прибудованої до південної стіни вітваря наприкінці ХІХ ст., а також каркасного притвору прямокутної в плані форми, влаштованого в 1-й половині ХХ ст. на захід від бабинця. У 1970 р. проведено комплексну реставрацію споруди, що не лише сприяло відновленню первісного вигляду пам'ятки, але й підвищило рівень її цілісності та завершеності [3].

Композиційну основу будівлі становлять гранчастий вітвар та два прямокутні, помітно витягнуті в поперечному

напрямку зруби нави та бабинця. Центральне приміщення (нава) в плані дещо більше за бічні. Ззовні ці три зруби об'єднані спільним дахом та пластичним піддашшям, яке оперізує всю будівлю. Щоправда, цю традиційну схему буковинського хатнього храму порушує помітне розширення даху над навою, відбиваючи таким чином початкову стадію виявлення центрального верху в зовнішніх формах будівлі. Особливої уваги заслуговує конструкція рубленого перекриття над навою. Тут поєднано чотиригранний 1-й та восьмигранний 2-й яруси з улаштуванням у завершенні ще одного, 3-го залому восьмигранної форми. Пам'ятка відзначається високим рівнем збереженості первісних елементів, серед яких вирізняється складний за конфігурацією фігурний виріз у західній стіні центрального зрубу, що є одним з найвишуканіших зразків художнього вирішення переходу від бабинця до нави.

У центрі Виженки знаходиться дерев'яна трикупольна церква Св. Миколая (1925 р.). Проте, значно відомішою за цю церкву є вкрита гонтом капличка, що знаходиться поруч. Зведена в першій половині XIX ст., вона примітна своїми написами на передній стіні про важке життя під панщиною у 1820 р., голод і холеру 1866 року. Капличка – чудова ілюстрація до старої легенди про скасування панщини, яке на теренах Австро-Угорщини відбулося 16 травня 1848 р. Начебто вижницькі пани, користаючись з віддаленості краю від столиці і необізнаністю селян, заставляли їх відробляти панщину й після її скасування. Цісар Австро-Угорщини дізнався про це – і відправив свого сина перевірити ситуацію. Цісаревич, передягнутий кріпаком, запізнився двічі на відробітки, за що отримав 24 удари буками. Так цісар дізнався, що в Карпатських горах все ще панує рабство. Далі у цій скорботній історичній пам'ятці напис гласить, що 1866 року населення пережило небачений голод і холеру.

Ритуальна хасидська міква. На околиці села на річці Виженка знаходиться невеликий водоспад. Спадаюча з нього вода утворила природню «ванну», що добре прогрівається влітку. Це місце традиційно популярне серед відпочиваючих мешканців села та приїжджих. Відомо, що воно

використовувалося як хасидська лазня-міква. Тут, за легендами, купалися вижницькі цадики-чудотворці. Часто сюди з усього світу приїздять хасиди-прочани для ритуальної купелі. До сьогоднішнього дня над цим плесом збереглася табличка на івриті, однак цей напис в селі вже мало хто може прочитати.

Перевал Німчич (інша назва – Турецька Вершадь) – місце на хребті у Покутсько-Буковинських Карпатах. Тут розмістився туристично-розважальний комплекс «Перевал Німчич». Є ресторан та готель, сувенірні крамнички і невеликі лижні витяги. Неподалік від перевалу знаходяться найцікавіші пам'ятки природи Буковинських Карпат – дивовижні скельні утворення Соколине Око та Протяте Каміння; печера Олекси Довбуша – відважного народного ватажка 30–40 рр. XVIII ст. Дістатися цих об'єктів можна лише пішими (кінними, велосипедними) маршрутами.

Ресторан «Червона Рута» є складовою туристичного комплексу. Це ресторан національної кухні, де представлені традиційні українські страви. Інтер'єр ресторану створений в українських карпатських традиціях з деревини та оформлений килимами, дерев'яними виробами, рушниками, вишивками, картинами.

З перевалу спускаємося серпантинном до мальовничого села Підзахаричі. Перші згадки про село датуються XVIII століттям, а сама назва походить від гори Захарич. Тут народилися український письменник-новеліст Данило Хоров'юк, художник Форвин Богдан, відома українська художниця і вишивальниця Ксенія Колотило, у доробку якої понад 600 візерунків. В селі діє фольклорно-етнографічний колектив «Черемош». Про історію села можуть чимало розповісти місцеві музеї: музей етнографії та ремісництва Гуцульщини, музей Ксенії Колотило, у вишиванках якої розкривається мистецтво гуцульської вишивки, музеї народних ремесел, яких в Підзахаричах налічують 5.

Біля музею етнографії та ремісництва Гуцульщини знаходиться цікава дерев'яна пам'ятка – гарчик-велетень, який став символом села. Гарчиками називають місцевих жителів

завдяки їх вмінню гуслити молоко у спеціальній дерев'яній посудині – гарчику.

Підзахарийський музейний комплекс «Перлина Гуцульщини» розмістився у дворі місцевої школи, у будиночку гуцульської архітектури – колишньої школи початку ХХ століття [1]. Тут, у відремонтованому за кошти благодійника-українця з Німеччини, Осипа Борецького, приміщенні, представлена експозиція етнографів-рукомесників села: вироби вишивальниць, ткаль, писанкарок, бондарів, різьбярів, які організовують для відвідувачів на замовлення заняття з майстер-класу.

В останні суботу та неділю вересня в селі Підзахаричі до 2013 року щорічно відбувався етнографічний гуцульський фестиваль-ярмарок «Захарецький гарчик» [2], на який приїжджали гості з різних куточків України. Їх цікавлять життя та побут гуцулів, народні ремесла, народна гуцульська творчість. В Підзахаричах діють родинні школи мистецтв, народні умільці створюють унікальні ремісничі вироби. Тут святкують гарні та яскраві гуцульські весілля.

З с. Підзахаричі шлях до Вижниці пролягає мальовничою долиною р. Черемош. Досвідченим велотуристам за бажанням та при гарній погоді, достатній тривалості світлового дня цей шлях можна подолати з використанням транспортного засобу, або ж організувавши трансфер туристів та велосипедів. Пересуватися верхи на конях цією ділянкою не доцільно, так як на цьому відтинку маршруту відбувається жвавий рух автомобільного транспорту. Креативні організатори туристичного маршруту можуть запропонувати туристам продовження подорожі з Підзахаричів до Вижниці на рафтах річкою Черемош. В цьому випадку для завершення маршруту побіля території пансіонату з лікуванням «Черемош» є зручне місце для причалювання.

Запропонований маршрут слід розглядати як суттєве доповнення до рекреаційно-туристичних можливостей Вижницької дестинації, що зробить вклад у диверсифікацію туристичних послуг місцевої громади. В останні роки у зв'язку із обмеженнями в розвитку туризму, спричинених пандемією та

війною, значно скоротилися туристичні потоки. Проте інтерес до відпочинку в Карпатському регіоні залишається стабільно високим.

Література:

1. Бузинський М.Д., Никирса М.Д., Коржик В.П., Бучко Ж.І. Барвіста Буковина. Горизонти цільового туризму. – Чернівці: Прут, 2009. – 152 с. 2. Лесик А., Бучко Ж. Фестивалі Карпатського регіону як чинник туристичної привабливості // Проблеми розвитку депресивних регіонів: Мат. міжнар. конф. – Ніжин: Аспект-поліграф, 2007. – С.174-177. 3. Buchko Z., Efros V., Popescu L, Rudenko V. Bukovina: Unicity through diversity. Bukovina's Carpathians. - Suceava: University Publishing house, 2015. – 106 p.

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МОТОТУРИЗМУ НА ЗАХІДНИХ ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ТА ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД

Римар Юрій Миколайович

*к.е.н., старший викладач кафедри туризму,
Національний університет “Львівська політехніка”, Львів*

Костючко Василь Миколайович

*асистент кафедри туризму,
Національний університет “Львівська політехніка”, Львів*

У статті коротко охарактеризовано розвиток туристичного мотоциклетного руху в Україні та проблеми, з якими він зустрівся останнім часом. Наведена класифікація типів мототранспорту, з точки зору придатності для подорожування. Запропоновано шляхи переорієнтації потоків мототуристів на західну частину України у зв'язку з підвищеною небезпекою ураження вибуховими предметами під час пересування по території, яка була під окупацією, або в безпосередній близькості до зони бойових дій. Розроблено низку привабливих мототуристичних маршрутів.

Ключові слова: *мотоцикл, мототуризм, мотомаршрут, мотопрокат, мотокемпінг*